

www.jyu.fi/agecare

*Sosiaali- ja
terveysvaliokunta*

24.10.2023

Eduskunta

***HE 54/2023 vp Hallituksen esitys
eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön
toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden
sosiaali- ja terveystalveluista annetun lain
muuttamisesta annetun lain voimaan-
tulosäännöksen muuttamisesta***

*Teppo Kröger
Jyväskylän yliopisto*

Vuoden 2020 reformi

- Vuoden 2019 alussa esiintulleet ympärivuorokautisen hoidon vakavat laatuongelmat
 - Henkilökunnan lopettamisaikoiden ja rasisoireiden lisääntyminen
 - Henkilöstömitoituksen alhaisuus verrattuna toisiin Pohjoismaihin
- *Henkilöstömitoitusreformi oli tarpeen*

Reformin toimeenpano

- Alunperin mitoituksen nosto 0,5 tasosta 0,7 tasoon oli tarkoitus tehdä yhdellä kertaa 1.4.2023
- Onneksi STV päätyi kuitenkin porrastamaan toimeenpanon
- Nyt ollaan jo viimeisellä väliaskelmalla 0,65 tasolla
- Valmisteluaineistossa rakennetaan viimeisestä askeleesta dramatisoitu kuva

Reformin toimeenpano

- Suurin osa työstä on jo tehty
 - Viimeisen askeleen toimeenpanoa on lykätty jo kerran, mikä oli pettymys henkilökunnalle
 - Toinen lykkäys heikentäisi edelleen henkilöstön luottamusta työolosuhteiden kohentamiseen sitoutumiseen
 - Nähdäkseni ainakaan lykkäyksen yli 4 vuoden kestolle ei ole perusteita
- *Maaliin olisi syytä päästä viimeistään vuonna 2025, muutoin reformi vesittyy*

Vanhuspalvelujen saatavuus

Alue: Koko maa Sukupuoli: Yhteensä

Ymp.vrk. hoito

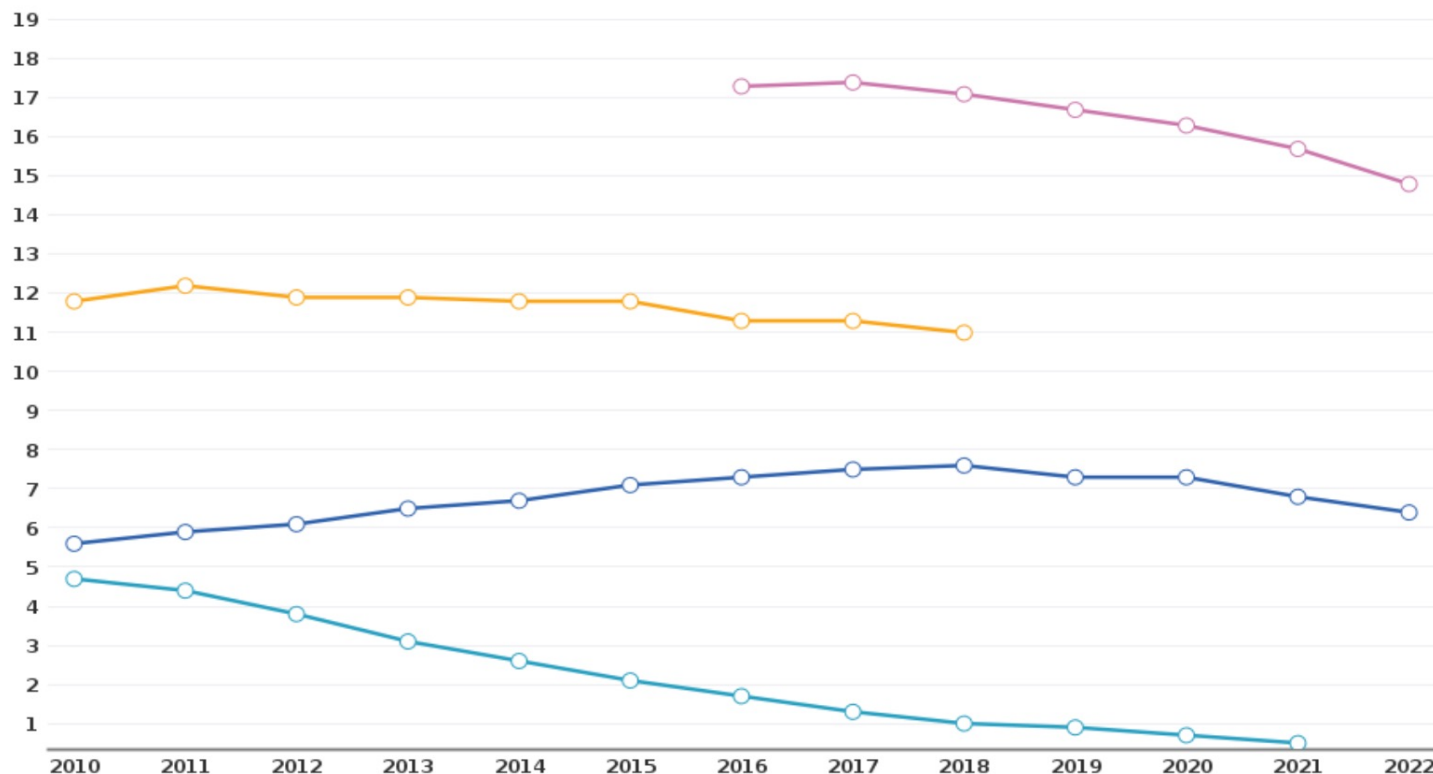
2010: 10,3 %

2022: 6,9 % (max)

Kotihoito

2010: 11,8 %

2022: 9,6 % (noin)

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä

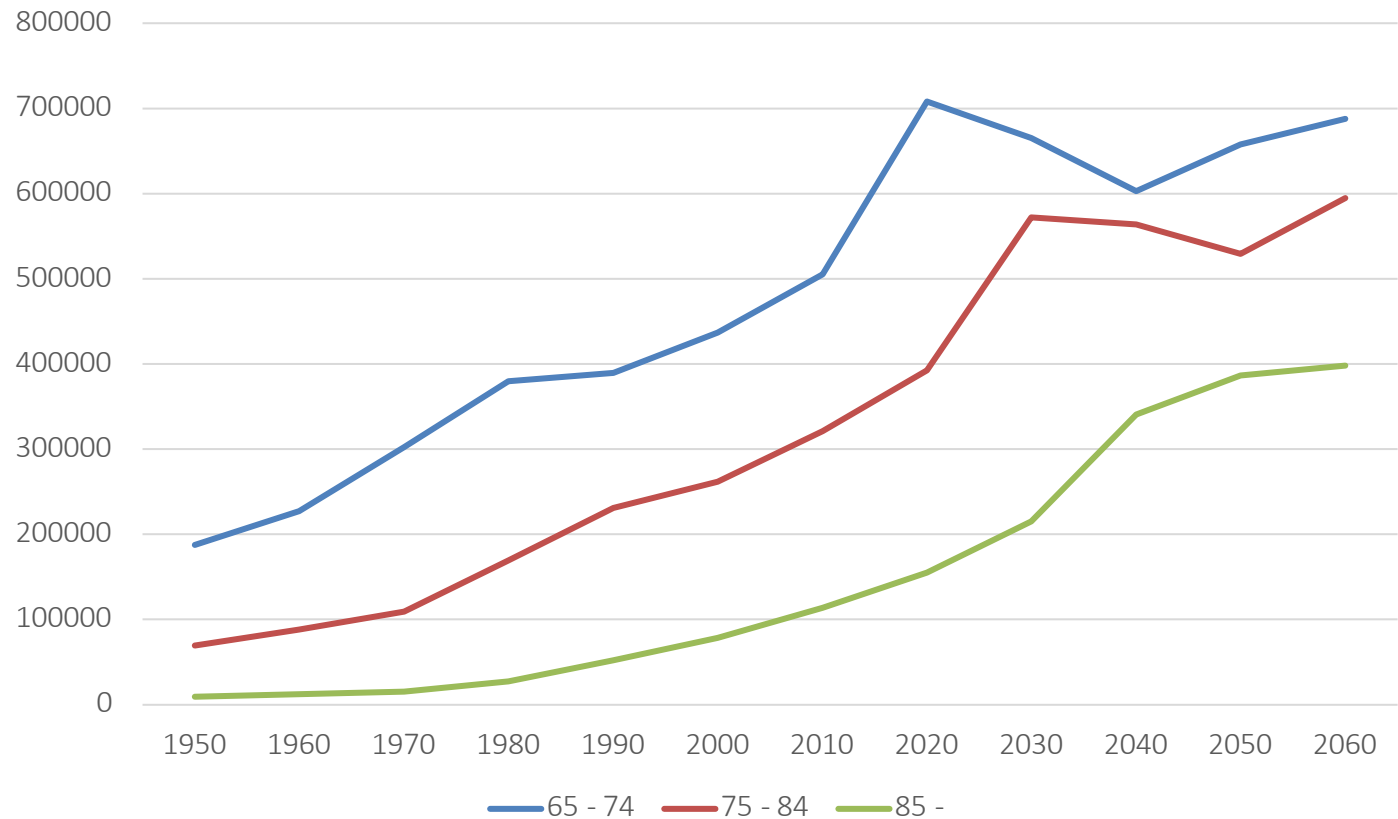
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (-2018)

Säännöllisen kotihoidon piirissä olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevat 75 vuotta täyttäneet 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä

Väestön ikääntyminen

Tilastokeskus:
Väestötilasto
(1950-2020),
Väestöennuste
(2030-2060)

Yhteenveto

- Henkilöstömitoitusreformi oli tarpeen
 - Ympäri vuorokautisen hoidon vakavien laatuongelmien selvittämiseksi
 - Hoivakotien henkilöstön fyysisen, psyykkisen ja eettisen rasituksen vähentämiseksi
- Toimeenpanon viimeisen vaiheen lykkääntyminen on ollut pettymys ja hankaloittanut toiminnan suunnittelua
- Toinen lykkäys heikentäisi edelleen henkilöstön luottamusta työolosuhteiden kohentumiseen ja voisi siten heikentää myös alan rekrytointimahdollisuuksia
- Ainakaan yli 4 vuoden pituiselle lykkäykselle ei ole perusteita

Yhteenveto

- Henkilöstömitoitusreformi ei kuitenkaan ole vanhuspalveluiden vakavin ongelma
- **Sekä** ympärivuorokautisen hoidon **että** kotihoidon saatavuus on romahtanut ja tämä kehityskulku pitäisi saada nopeasti käännettyä
- Hyvinvointialueiden suunnitelmat pyrkivät kuitenkin vielä edelleen heikentämään palvelujen saatavuutta
- **Palvelujen saatavuus** on palvelujärjestelmän kriittisin ja kiireellisin kysymys